

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAYMEK KAYSERİ MESLEKİ EĞİTİM VE KÜLTÜR ANONİM ŞİRKETİ

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7. DENETİM BULGULARI	12
8. EKLER	38

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: KAYMEK AŞ'nin Tesisleri	2
Tablo 2: Şirketin Sermaye Yapısı ve Yıllar İçerisindeki Sermaye Artışları	5
Tablo 3: İştirakler Tablosu	5
Tablo 4: Muhasebe Kayıtlarında Yer Alan Mahiyeti ve Fiili Durumu Tespit Edilemeyen Demirbaş Kayıtları Listesi	14

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
BOBİ FRS	Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
KAYMEK AŞ	Kaymek Kayseri Mesleki Eğitim ve Kültür Anonim Şirketi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Karaname
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TL	Türk Lirası
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Yapılandırılan Borçların Hatalı Muhasebe Hesaplarında İzlenmesi
2. Demirbaşlar Hesabında Yer Alan Varlıkların Mahiyetinin Belli Olmaması
3. Stoklanabilen Dayanıklı Tüketim Malzemelerinin İlk Madde ve Malzeme Hesabında İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Belediyeden Olan Alacakların Zamanında Tahsil Edilmemesi
2. Şirketin Temsilinde Görevler Ayrılığı İlkesine Uyulmaması
3. Şirket Bünyesinde Faaliyet Gösteren Tesislerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Çalıştırılması
4. Şirketin Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Büyükşehir Belediyesinden Olan Hakediş Alacaklarından Mahsup Edilmesi
5. Şirketin Yönetilmesinde İhtiyaç Duyulan Yönergelerin Çıkarılmaması
6. Şirketin Ticaret Kanunu'na Esas Bilgilerinin İnternet Sitesinde Yer Almaması
7. Açık İhale ile Yapılması Gereken İşlerin Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin ile Yapılması
8. Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfetlere Katlanılması
9. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
10. Kamu İhale Kanunu'nun 3-g İstisnası Kapsamında Olmayan Alım İçin Açık İhale Yapılmaması
11. Şirketin İmza ve Yetki Yönergesine Aykırı Karar Alınması

12. Şirket Tarafından Gerçekleştirilen İş Elbisesi ve Temizlik Malzemesi Alım İşlerinde Sözleşmenin İmzalandığı Gün İş Artışı Yapılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kayseri Mesleki Eğitim ve Kültür Anonim Şirketi (KAYMEK AŞ), Kayseri Büyükşehir Belediyesinin sermayesinin %100'üne sahip olduğu bir iştirak şirkettir. Şirketin Ana Sözleşmesi 01.06.1978 tarihinde kabul edilmiş ve 13.06.1978 tarih ve 493 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanarak kuruluş işlemleri tamamlanmıştır. Şirket 01.06.1978 tarihinde Kayseri Ekmekçilik Sanayi ve Ticaret AŞ olarak kurulduktan sonra sırasıyla Belediye Ekmek Fabrikası (BEF) ünvanını, daha sonra Büyükşehir Eğitim Faaliyetleri Sosyal ve Spor Tesisleri Sanayi ve Ticaret AŞ ünvanını almıştır. Şirket en son 07.09.2016 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurulda alınan karar ve 23.09.2016 tarih ve 523 sayılı sicil gazetesinde yayımlanan ilan ile Kaymek Kayseri Mesleki Eğitim ve Kültür Anonim Şirketi ünvanını alarak günümüzde de faaliyetlerine bu isimle devam etmektedir.

KAYMEK AŞ'nin Ana Sözleşmesinde şirketin faaliyet konusu; Kayseri ili genelinde eğitim ve öğretim faaliyetleri üzerine kurs merkezleri açarak her yaştan kişiye ulaşmak olarak ifade edilmiştir. Şirketin misyonu; *“Önce insan anlayışı ile nitelikli bir eğitim hizmeti sunarak kendisi ve dış dünyayla barışık, özgüveni yüksek, sorumluluk sahibi, üretken, paylaşımcı, millî ve manevi değerlerine bağlı, hedefleri olan, geleceği yapılandırabilen, değişen ve dönüşen dünyada teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çağa uyum sağlayabilen bireylerin yetiştirildiği bir kurum olmak”* olarak belirlenmiş, vizyonu ise; *“İhtiyaç ve beklentileri en iyi şekilde anlayarak gelişmiş bir hizmet yelpazesi ile güvenilir, nitelikli, öncü ve kaliteli bir hizmet sunmak”* olarak tespit edilmiştir.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi iktisadi teşekkülü olan KAYMEK AŞ, vatandaşlara doğrudan hizmet ulaştıran sosyal belediyeçilik anlayışının önemli bir aktörüdür. Milli Eğitim Bakanlığı'nın Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği çerçevesinde faaliyetlerini yürütmektedir. Bireylerin sosyal, kültürel, sanatsal, mesleki, akademik bilgi ve becerilerini geliştirerek eğitim verilen alanla ilgili kazanımlarını hayata uygulanabilir kılmak, bilgili ve birikimli bireyler yetiştirerek toplumun ihtiyaç ve beklentilerini en iyi şekilde karşılamaya çalışmaktadır. Gençlerin eğitiminden, yetişkinlere yönelik düzenlenen sosyal, sanatsal, sportif faaliyetlere ve sosyal sorumluluk projelerine, e-ticaretten özel istihdam bürosuna kadar birçok alanda hizmet vermektedir.

Şirket, Sanat ve Mesleki Eğitim Kurs Merkezleri, KAYMEK Gençlik Merkezleri, İlçe Sosyal Yaşam Merkezleri, E-38 E-Ticaret Platformu, Çamaşır Yıkama Merkezi, KAYMEK Uzaktan Eğitim Merkezi (UZEM), KAYMEK Canlı Yayın, Büyükşehir Gençlik Merkezi, Kayseri Kariyer Merkezi, Huzur Çınarı Aile Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi, Besime Özderici Engelsiz Yaşam Merkezi olmak üzere toplam 11 farklı birimde ve 42 adet tesiste faaliyetlerine devam etmektedir. KAYMEK AŞ'nin tesisleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: KAYMEK AŞ'nin Tesisleri

KAYMEK TESİSLERİ			
SIRA NO	TESİS ADI	TESİS ADRESİ	KULLANIM AMACI
1	Kaymek Göznuru	Serçeönü Mah. Ahmet Paşa Cad. No: 4 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
2	Kaymek İhtisas	Hacı Saki Mah. 9. Cad. No: 11 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
3	Kaymek Sümer	Mevlâna Mah. 8. Cad. No: 28 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
4	Kaymek Erkilet	Erkilet General Emir Mah. Yıldırım Cad. No: 10 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
5	Kaymek Argıncık	Mehmet Akif Ersoy Mah. Osman Gazi Cad. No: 155 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
6	Kaymek Toki	Mimarsinan Demokrasi Mah. Fatın Rüştü Zorlu Cad. No: 14 Melikgazi / Kayseri	Kurs Merkezi
7	Kaymek Mim-Sin	Mimarsinan Şirintepe Mah. İlkbahar Cad. No: 3 Melikgazi / Kayseri	Kurs Merkezi
8	Kaymek Beyazşehir	Beyazşehir Mah. Çınaraltı İşyerleri Kümeevleri No: 22 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
9	Kaymek Kocasinan	Kocasinan Mah. Marifet Cad. 783. Sok. No: 10 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
10	Kaymek Turgutreis	Turgutreis Mah. Oğulbey Sok. No: 14 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
11	Kaymek Ziyagökalp	Ziyagökalp Mah. Milli Egemenlik Cad. No: 5 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
12	Kaymek Talas Akademi	Erenköy Mah. Talas Bulvarı No: 48 Melikgazi / Kayseri	Kurs Merkezi
13	Kaymek Kayseri Mah. 1-2	Şehit Nazımbey Mah. Setenönü Cad. No: 41 Melikgazi / Kayseri	Kurs Merkezi ve Satış Yeri
14	Kaymek Köşk	Köşk Mah. Org. Eşref Bitlis Bulvarı No: 48 Melikgazi / Kayseri	Kurs Merkezi
GENÇ KAYMEK TESİSLERİ			
1	Genç Kaymek İhtisas	Hacı Saki Mah. 6009. Cad. No: 11 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
2	Genç Kaymek Sancaktepe	Sancaktepe Mah. Balçıçek Sok. No: 11 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
3	Genç Kaymek Mithatpaşa	Mithatpaşa Mah. Ziraat Cad. No: 91 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
4	Genç Kaymek Yeşil Mah. 1-2	Yeşil Mah. Yüksel Sok. No: 50/A Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
5	Genç Kaymek Toki	Mimarsinan Demokrasi Mah. Kadir Has Bulv. Anadolu Apt. Altı No: 81/J Melikgazi / Kayseri	Kurs Merkezi
6	Genç Kaymek Erciyes	Osmanlı Mah. Kıvılcım Sok. No: 5 Melikgazi / Kayseri	Kurs Merkezi
7	Genç Kaymek Argıncık	Alsancak Mah. İhlamur Cad. No: 36 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi

8	Genç Kaymek Ziyagökalp	Ziyagökalp Mah. Ege Cad. No: 29 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
9	Genç Kaymek Ziyagökalp 2	Ziyagökalp Mah. Milli Egemenlik Cad. Meral Sok. No: 21 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
10	Genç Kaymek Boztepe	Boztepe Mah. Şehit Kıdemli Binbaşı Mahmut Şahin Cad. No: 133 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
11	Genç Kaymek Beyazşehir	Beyazşehir Mah. 835. Sok. No:6 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi
12	Genç Kaymek Bahçelievler	Bahçelievler Mah. Soylular 1. Sok. No:21 Talas / Kayseri	Kurs Merkezi
13	Talas Gençlik Kamp Merkezi	Yukarı Ağbayır Cad. No: 20 /1 Talas / Kayseri	Kamp Merkezi
İLÇELER SOSYAL YAŞAM MERKEZLERİ			
1	Yeşilhisar Sosyal Yaşam Merkezi	Güney Mah. Garipler Sok. No: 30 Yeşilhisar / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
2	Yahyalı Sosyal Yaşam Merkezi	Fevzi Çakmak Mah. Şehit Mustafa Gusül Sok. No: 2 Yahyalı / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
3	Develi Sosyal Yaşam Merkezi	Fenese Aşağı Mah. Gölemen Sok. No: 25 Develi / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
4	Hacılar Sosyal Yaşam Merkezi	Aşağı Mah. Menderes Cad. No: 4/1 Hacılar / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
5	Sarız Sosyal Yaşam Merkezi	Bahçeli Mah. Barış Sok. No: 14 Sarız / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
6	Akkışla Sosyal Yaşam Merkezi	Yeni Mah. Kululu Cad. No: 26 Akkışla / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
7	Bünyan Sosyal Yaşam Merkezi	Dervişağa Mah. Şehit Enes Bediz Cad. No: 2 Bünyan / Kayseri	Kurs Merkezi
8	Tomarza Sosyal Yaşam Merkezi	Cumhuriyet Mah. İzzet Özlhan Bulvarı No: 44/1 Tomarza / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
9	Felahiye Sosyal Yaşam Merkezi	Kale Mah. Mevlâna Cad. No: 10/1 Felahiye / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
10	Özvatan Sosyal Yaşam Merkezi	Cumhuriyet Mah. Kurtuluş Cad. 29. Sok. No: 3 Özvatan / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
11	Sarıoğlu Sosyal Yaşam Merkezi	Bakarcaklar Mah. 8. Sok. No: 1 Sarıoğlu / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
12	Palas Sosyal Yaşam Merkezi	Palas Mah. Kayseri 3. Cad. No: 5 Sarıoğlu / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
13	İncesu Sosyal Yaşam Merkezi	Karamustafapaşa Mah. Atatürk Bulvarı No: 9 İncesu / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
14	Pınarbaşı Sosyal Yaşam Merkezi	Yeni Cami Mah. Gürünlü Sok. No: 11 Pınarbaşı / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi
15	Yemliha Sosyal Yaşam Merkezi	Yemliha Mah. 5132. Sok. No: 19 Kocasinan / Kayseri	Kurs Merkezi Fitness ve Havuz Merkezi

Şirket ayrıca 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararneme'nin (KHK) Ek 20'nci maddesine istinaden şirketin tek hissedarı olan Kayseri Büyükşehir Belediyesine personel çalıştırılmasına dayalı hizmet vermektedir. Bu açıdan KAYMEK AŞ 2018 yılından itibaren Kayseri Büyükşehir Belediyesi bünyesinde bulunan Daire Başkanlıklarının personel çalıştırma esaslı hizmet alımlarını yürüterek birçok farklı birimde çalışacak personelin istihdamının sağlanmasını da amaçlamaktadır. Ayrıca Şirket tarafından Kayseri Büyükşehir Belediyesine ait asansör, yürüyen merdiven, otomatik bariyer ve seksiyonel kapıların tamir, bakım ve onarım hizmetleri verilmektedir.

Şirket faaliyetlerini temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

Şirketin sermayesi 22.000.000,00 TL olup, 06.04.2017 tarih ve 9300 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi ilanı ile şirket sermayesinin tamamı Kayseri Büyükşehir Belediyesine aittir. Şirketin organları; Genel Kurul ve Yönetim Kuruludur. Şirketin karar organı olan Yönetim Kurulu bir başkan ve dört üye olmak üzere beş kişiden oluşmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organ olarak görev yapar.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organıdır. Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, Kayseri Büyükşehir Belediyesi tüzel kişi ortaklığını temsilen biri başkan olmak üzere beş üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 16.04.2024 tarihli Genel Kurul Kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; İnsan Kaynakları ve Personel Müdürlüğü, İdari ve Mali İşler Müdürlüğü, Satın Alma ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Sanat ve Meslek Kursları Müdürlüğü ile diğer hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2024 tarihi itibarıyla 2.586'dır. Şirkette çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortaları Kanunu hükümlerine tabidir. İş Kanunu kapsamında daimi ve geçici işçi statüsünde personel çalıştırılmaktadır.

1.3. Mali Yapı

KAYMEK AŞ'nin sermayesi 200.000 adet paya bölünmüş olup, nominal sermaye tutarı 22.000.000,00 Türk Lirası'dır. Bu sermayenin tamamı ödenmiş olup, Kayseri Büyükşehir Belediyesi şirketin %100 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin sermaye yapısı ve yıllar itibarıyla meydana gelen sermaye artışlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 2: Şirketin Sermaye Yapısı ve Yıllar İçerisindeki Sermaye Artışları

Tarih	Tutar (TL)	Hisse Oranı (%)	Ünvan
01.01.2005	1.000.000,00	100	Kayseri Büyükşehir Belediyesi
23.06.2005	250.000,00	100	Kayseri Büyükşehir Belediyesi
06.11.2009	750.000,00	100	Kayseri Büyükşehir Belediyesi
25.04.2012	7.200.000,00	100	Kayseri Büyükşehir Belediyesi
17.04.2014	7.800.000,00	100	Kayseri Büyükşehir Belediyesi
06.05.2019	5.000.000,00	100	Kayseri Büyükşehir Belediyesi
Toplam	22.000.000,00		

Şirketin amacı, eğitim ve kurs faaliyetleri yanında insan kaynaklarına yönelik faaliyetlerin yürütülmesidir. Bu nedenle şirketin ana gelirleri, Şirketin tek ortağı olan Kayseri Büyükşehir Belediyesine 375 sayılı KHK kapsamında sağlanan personel hizmeti verilmesinden kaynaklanan gelirlerdir. Bunun yanında iştiraklerden sağlanan temettü gelirleri de şirketin önemli gelir kalemleridir.

KAYMEK AŞ'nin aşağıdaki tabloda yer alan iştirakleri bulunmaktadır.

Tablo 3: İştirakler Tablosu

İştirakin Ünvanı	Toplam Sermaye Miktarı (TL)	KAYMEK Sermaye Miktarı (TL)	KAYMEK Sermaye Oranı (%)
Erciyes Enerji Üretimi Sanayi ve Ticaret AŞ	247.450.000,00	23.507.750,00	9,50
Kayseri ve Cıvırı Elektrik Türk AŞ (KCETAŞ)	288.288.000,00	25.695.109,44	8,913
Kayseri Elektrik Perakende Satış AŞ (KEPSAŞ)	63.000.000,00	5.615.190,00	8,913
Kayseri Ulaşım, Turizm, İnşaat, Taahhüt, Müşavirlik, Telekomünikasyon, Sanayi ve Ticaret AŞ (ULAŞIM AŞ)	549.000.000,00	2.712.060,00	0,494
Kayseri İmar, İnşaat, Ticaret ve Sanayi AŞ	462.500.000,00	1.248.750,00	0,27
Kayseri Spor Etkinlikleri Turizm, İnşaat, Sanayi ve Ticaret AŞ	30.000.000,00	27.000,00	0.09

Şirket, iştiraklerinden 2024 yılında 22.933.528,18 TL temettü geliri elde etmiştir. Şirketin, personel hizmeti verilmesi ve iştiraklerden sağlanan temettü gelirleri yanında mal ve hizmet satış gelirleri de bulunmaktadır.

Şirketin 2021 yılı zararı 6.937.043,07 TL, 2022 yılı zararı 6.235.376,51 TL, 2023 yılı kârı 9.170.912,09 TL, 2024 yılı zararı ise 85.134.553,29 TL olarak gerçekleşmiştir. Şirketin yıllar itibarıyla zarar etmesinde en önemli etken Kayseri Büyükşehir Belediyesinden ticari alacaklarını zamanında tam olarak alamaması nedeniyle vergi ve sosyal güvenlik prim borçlarını zamanında ödeyememesi, dolayısıyla vergi ve sosyal güvenlik prim borçlarında kaynaklı gecikme faizi ve zammı ödemek durumunda kalmasıdır.

2024 yılı mali verilerine bakıldığında; Şirketin 31.12.2024 tarihi itibarıyla toplam aktifi 1.340.700.988,42 TL olup, Özkaynak/Aktif oranı %29,6 olarak gerçekleşmiştir.

Dönem içindeki faaliyetlerden 1.568.684.156,78 TL tutarında brüt satış geliri elde edilmiş, 46.200,22 TL satıştan iadeler sonucunda net satışlar tutarı 1.568.637.956,56 TL olarak gerçekleşmiştir.

Net satışlar tutarı 1.568.637.956,56 TL'den 1.479.161.562,31 TL tutarındaki satış ve hizmet maliyet toplamının düşülmesi neticesinde 89.476.394,25 TL brüt satış kârı oluşmuş ve bu kârdan 61.663.135,00 TL tutarındaki faaliyet giderlerinin tenzil edilmesiyle 27.813.259,25 TL faaliyet kârı gerçekleşmiştir.

Faaliyet kârı tutarına, 23.438.348,75 TL tutarındaki diğer faaliyetlerden olağan, 123.365,34 TL tutarında olağandışı gelir ve kârların eklenmesi ve 60.904.804,93 TL tutarındaki diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar ile 75.604.721,70 TL tutarında diğer olağandışı gider ve zararların düşülmesi neticesinde 85.134.553,29 TL dönem net zararının gerçekleştiği görülmüştür.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir. Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 1 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi 1 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "7. Maliyet Hesapları" başlıklı hükmüne istinaden 7/A seçeneğine göre muhasebe kayıtlarını tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider

yerlerine göre izlenir. Muhasebe işlemleri bilgisayar ortamında ve bu amaçla üretilmiş muhasebe programları vasıtasıyla yürütülmektedir.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir. Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında (TMS) öngörölmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, TMS'ye göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlölüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde, şeffaf ve güvenilir olarak, gerçeğı dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır. Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 2018/11597 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda (ve söz konusu Karar'ın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. KAYMEK AŞ bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından alınan ve 19.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kurul Kararına göre bağımsız denetime tabi olup, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını (TFRS) uygulama zorunluluğı bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardının (BOBİ FRS) uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağılı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar verilmiştir. Şirket, 01.01.2018 tarihinden itibaren bağımsız denetime tabi olup, BOBİ FRS'de öngörölen finansal tabloları (finansal durum tablosu, kâr veya zarar tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir. Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

COSO (Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission/İç Kontrol Bütünleşik Çerçevesi) modeli, iç kontrol sistemini birbiriyle ilgili 5 bileşenden oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda şirketlerde iç kontrol sistemi;

- a) Kontrol çevresini,
- b) İşletmenin risk değerlendirme sürecini,
- c) Finansal raporlama ve iletişim ile ilgili faaliyet süreçlerini de içeren bilgi sistemlerini,
- ç) Kontrol işlemlerini ve
- d) Kontrollerin gözetimini içerir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi, iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe sistemini kapsar.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir.

Şirket, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'na ve ayrıca Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuat düzenlemelerine tabi olmadığından, Şirkette bu Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır. Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş olup, bu Kanun hükümleri doğrultusunda iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun yönetim ve temsil ile ilgili esaslar başlığı altında yönetim kurulunun görev dağılımını düzenleyen 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; *"Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak,*

kararlarını uygulatmak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir.” hükmü ile şirketlerde denetim komitelerinin kurulması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmiş, ancak bu düzenleme ile belli bir ölçütü esas alan bir gereklilik ya da zorunluluk öngörülmemiştir. Bu kapsamda Şirket bünyesinde söz konusu düzenlemede belirtilen mahiyette bir komisyon kurulmamıştır.

Aynı Kanun’un 378’inci maddesinde ise; “Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır.” denilmektedir.

6102 sayılı Kanun’un 366’ıncı ve 378’inci maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, borsada işlem gören şirketlerde iç kontrol sisteminin kurulması zorunluluk iken diğer şirketlerde isteğe bağlı bırakılmıştır. Kanunun 378’inci maddesinde belirtildiği gibi denetçinin gerekli görüp bunu yazılı olarak yönetim kuruluna bildirmesi halinde iç kontrol sisteminin kurulması diğer şirketlerde de zorunludur. Burada kanunla birlikte getirilen yenilik bağımsız denetçilerin gerekli görüp yönetim kuruluna bildirmesi halinde diğer anonim şirketlerde de iç kontrol sisteminin kurulmasının zorunlu tutulmasıdır.

Sonuç olarak, Şirket tarafından kurulmuş bir iç kontrol veya iç denetim birimi bulunmamaktadır. Şirket bağımsız denetime tabi olması sebebiyle her yıl denetlenmekte olup, bir nevi iç kontrol süreci bu denetimlerce yerine getirilmektedir. Şirketin geçmiş yıl faaliyet gelirleri ile harcamalarını takip etmek, kâr-zarar durumunu ortaya koyabilmek adına mevzuat gereği hazırlanması gereken finansal tablolarının Nisan ayında yapılan Genel Kurula sunulduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kaymek Kayseri Mesleki Eğitim ve Kültür Anonim Şirketi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine

varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yapılandırılan Borçların Hatalı Muhasebe Hesaplarında İzlenmesi

Şirket tarafından yapılandırılan vergi ve prim borçlarının hatalı muhasebe hesaplarında takip edildiği görülmüştür.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin "Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" bölümünün "C-Hesap Planı Açıklamaları" başlığında; kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve yükümlülükler ile erteleme ve taksitlendirme süresi bilanço tarihinde bir yıldan az olan vergi ve yükümlülüklerin 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksite bağlanmış olup, bir yıldan daha uzun bir sürede ödenecek olan kısmının 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında takip edileceği belirtilmiştir.

Diğer yandan, 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabının peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken, gelecek döneme ait giderleri izlemek için kullanılacağı; 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabının ise peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken, gelecek yıllara ait giderleri izlemek için kullanılacağı mezkur Tebliğ'de ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, şirketin ilgili kanun hükümlerine göre yapılandırılan vergi ve prim borçlarından bir yıldan daha uzun müddette ödenecek olan kısmının 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı yerine tek düzen hesap planında tanımlanmamış 468 numaralı hesapta izlediği, söz konusu yapılandırma borçlarının gecikme faizlerinden cari döneme ait olanlarını 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş

Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı yerine 180 Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabında, gelecek yıllara ait olanlarını ise 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı yerine 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabında takip edildiği görülmüştür.

Şirket, taksitlendirilmiş olan borcun vadesi bir yıldan uzun olan 59.008.937,55 TL tutarındaki kısmını 468 no.lu hesapta takip ettiğinden; bilançoda 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı 59.008.937,55 TL noksan, 468 no.lu hesap aynı tutarda fazla gözükmektedir. Ayrıca yapılandırma borçlarının cari dönem gecikme faizlerinden kaynaklı olarak 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı 6.994.876,12 TL tutarında, bir yıldan daha uzun bir sürede ödenecek faizlerden kaynaklı olarak da 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı 25.790.822,05 TL tutarında bilançoda noksan gözükmektedir.

Şirket tarafından denetim tespiti üzerine yılı mali tablolarının kapanışı yapılmadan önce 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabında ve 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında takip edilen bazı vergi ve prim tutarlarının 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabına virmanlandığı görülmüş, ancak bu muhasebe işleminin bulguda belirtilen yapılandırma borçlarının gecikme faizlerinden cari döneme ait olanların 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında ve yapılandırılan borçlardan bir yıldan daha uzun müddette ödenecek olan kısmının 438 No.lu Hesapta takip edilmesine yönelik herhangi bir muhasebe işlemini içermediği anlaşılmıştır.

Şirket tarafından ilgili kanun hükümlerine göre yapılandırılan vergi ve prim borçlarının 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde belirtilen muhasebe hesaplarında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Demirbaşlar Hesabında Yer Alan Varlıkların Mahiyetinin Belli Olmaması

Şirketin mali tablolarında yer alan 255 Demirbaşlar Hesabının incelenmesi sonucunda; söz konusu hesapta yer alan bazı kayıtların mahiyetinin ne olduğuna ve fiziki olarak Şirkette bulunup bulunmadığına ilişkin sağlıklı bilgi edinilememiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Defter tutma yükümlülüğü" başlıklı 64'üncü maddesinin birinci fıkrasında tacirlerin defter tutma yükümlülüğünden detaylı bir şekilde bahsedilmiş; aynı maddenin beşinci fıkrasında bu Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı

Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda oldukları belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 1 Seri No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Mezkûr Tebliğ'in "II–Düzenlemenin Amacı" başlıklı maddesinde Tebliğ'in amacı, bilanço usulünde defter tutan gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin faaliyet ve sonuçlarının sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolar aracılığı ile ilgililere sunulan bilgilerin tutarlılık ve mukayese edilebilirlik niteliklerini koruyarak gerçek durumu yansıtmalarının sağlanması ve işletmelerde denetimin kolaylaştırılması olarak belirtilmiştir.

Aynı Tebliğ'in "V–Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları başlıklı bölümünde; 255 Demirbaşlar Hesabı; *"İşletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro makine ve cihazları ile döşeme, masa, koltuk, dolap, mobilya gibi maddi varlıkların izlendiği hesap"* olarak tanımlanmıştır.

Yapılan incelemelerde, Şirket muhasebe kayıtlarında bulunan, detayı aşağıdaki listede belirtilen demirbaşların mahiyetinin ne olduğu, işletmede fiilen bulunup bulunmadığı ile bu demirbaşlar için ayrılan amortismanların ayrıntılarına ilişkin kanıtlayıcı bilgiye ulaşılamamıştır.

Tablo 4: Muhasebe Kayıtlarında Yer Alan Mahiyeti ve Fiili Durumu Tespit Edilemeyen Demirbaş Kayıtları Listesi

Sıra No	Aktife Giriş Yılı	Tutar (TL)
1	2009 Yılı Öncesi Alınan Demirbaşlar	7.279.602,02
2	2009 Yılı Alınan Demirbaşlar	592.991,74
3	2010 Yılı Alınan Demirbaşlar	369.233,30
4	2011 Yılı Alınan Demirbaşlar	1.647.588,78
5	2012 Yılı Alınan Demirbaşlar	397.824,84
6	2013 Yılı Alınan Demirbaşlar	299.302,81
7	2014 Yılı Alınan Demirbaşlar	1.468.498,75
8	2015 Yılı Alınan Demirbaşlar	3.019.800,41

Şirket tarafından verilen cevap ve iletilen belgelerden 2016 yılı ve sonrası dönem için demirbaşların kayıtlarının yapıldığı ve bunların mahiyetinin belli olduğu, demirbaş zimmet tutanaklarının mevcut olduğu anlaşılmıştır. Ancak, 2016 yılından önceki döneme ilişkin toplam 15.074.842,65 TL tutarındaki demirbaşın mahiyetinin ne olduğu ve işletmede fiilen bulunup bulunmadığı hususunda yeterince bilgiye ulaşılamamış, bunların mali tablolarda “N yılı alınan demirbaşlar” şeklinde genel olarak kayıt altına alındığı görülmüştür. Bu durum 1 Seri No’lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde belirtilen mali tabloların ilgililere sunduğu bilgilerin tutarlılık ve mukayese edilebilirlik niteliklerini koruyarak gerçek durumu yansıtması ve işletmelerde denetimin kolaylaştırması ilkelerine ve BOBİ FRS finansal raporlama standartlarına aykırılık teşkil etmektedir.

Muhasebenin temel işlevlerinden birisi de fiili durumun mali tablolara yansıtılmasıdır. Söz konusu işlem yapılırken gerçeklik en önemli unsurlardan biridir. Bunula birlikte yapılacak kayıtlar ve ayrılacak amortismanlarda mevzuatta öngörülen ilkelere riayet edilmesi Şirket tablolarının ilgililer tarafından rahatlıkla anlaşılmasını, karşılaştırılmasını ve denetlenebilmesini sağlayacaktır. Bu nedenle mali tablolar hazırlanırken yukarıda bahsedilen ilke ve uygulamalara riayet edilmeli, hatalı işlemler yine muhasebe ilkeleri gözetilerek düzeltilmelidir.

BULGU 3: Stoklanabilen Dayanıklı Tüketim Malzemelerinin İlk Madde ve Malzeme Hesabında İzlenmemesi

Şirket tarafından satın alınan stoklanabilir nitelikteki çeşitli tüketim malzemelerinin takibi için 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının kullanılmadığı, bunun yerine ilgili alımların 740 Hizmet Üretim Maliyeti veya 770 Genel Yönetim Giderleri hesaplarına doğrudan gider kaydedildiği görülmüştür.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hazine ve Maliye Bakanlığı 1 Sıra Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı bölümünde 15 Stok Grubunun; işletmenin satmak, üretimde kullanmak veya tüketmek amacıyla edindiği, ilk madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, yan ürün, artık ve hurda gibi bir yıldan az bir sürede kullanılacak olan veya bir yıl içerisinde nakde çevrilebileceği düşünülen varlıklardan oluştuğu; aynı bölümde 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabının; üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak üzere işletmede bulundurulmuş hammadde, yardımcı madde, işletme malzemesi, ambalaj malzemesi ve diğer malzemelerin izlendiği hesap olduğu, hesabın işleyişine ilişkin açıklamalarda ise satın alındıkları ya da

üretildikleri maliyet bedelleri ile bu hesabın borcuna, üretime verildiğinde, tüketildiğinde, satıldığında veya devredildiğinde ise hesabın alacağına kayıt yapılacağı düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, şirketin tüketim ve işletme faaliyetlerinde kullanım amacıyla aldığı kömür, odun, kırtasiye ve ofis malzemesi, temizlik malzemesi, yedek parça ve diğer stoklanabilir nitelikteki ilk madde ve malzemeler için 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabını kullanması (alımında borç, kullanımında alacak kaydı yapılması) gerekirken doğrudan 740 Hizmet Üretim Maliyeti veya 770 Genel Yönetim Giderleri hesaplarının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Şirket tarafından 01.10.2024 tarihinden itibaren bulguda yer verilen tespit doğrultusunda muhasebe kayıtlarının gerçekleştirildiği, ancak belirtilen tarihten önceki stoklanabilir nitelikteki malzeme alımlarının 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilerek düzeltilmesine yönelik işlem tesis edilmemesi nedeniyle kurum mali tablolarında 150 No.lu hesap noksan olarak yer almaktadır.

Mevzuata uyumun sağlanması ile stok yönetimi ve takibinin mevcut duruma uygun yapılabilmesi için Şirket tarafından alınan ve doğrudan 740 Hizmet Üretim Maliyeti ve 770 Genel Yönetim Giderleri hesaplarına kaydedilen çeşitli tüketim malzemelerinin öncelikle 150 İlk ve Madde Malzeme Hesabına kaydedilerek takip edilmesi uygun olacaktır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediyeden Olan Alacakların Zamanında Tahsil Edilmemesi

Şirketin, Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile yapmış olduğu çeşitli hizmet alım sözleşmelerinden doğan hakediş alacaklarının zamanında ve düzenli olarak tahsil edilmediği görülmüştür.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin %100 oranda ortağı olduğu KAYMEK AŞ her ne kadar kamu sermayesi ile kurulmuş olsa da, ticari faaliyetleri sebebiyle özel hukuk tüzel kişisi olup, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi bulunmaktadır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 16'ncı ve 18'inci maddelerinde belirtildiği üzere; belediye tarafından ticari şekilde işletilmek üzere kurulan kuruluşlar tacirdir ve her tacirin ticaretine ait bütün

faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekmektedir. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmekte ve şirket menfaatlerini her şeyin üstünde tutma zorunluluğunu gerektirmektedir.

Kanun'un "Özen ve bağlılık yükümlülüğü" başlıklı 369'uncu maddesinde de, yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişilerin, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 1 No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde Ticari Alacakların; bir yıl içinde paraya dönüşmesi öngörülen ve işletmenin ticari ilişkisi nedeniyle ortaya çıkan senetli ve senetsiz alacaklardan oluştuğu ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, Şirket'in 2024 yıl sonu itibarıyla Kayseri Büyükşehir Belediyesinden olan doğrudan personel hizmet alımı, güvenlik personeli hizmet alımı ile asansör, yürüyen merdiven, seksiyonel kapı, otomatik bariyer, otomatik kapı ve diğer cihazların bakım onarım hizmet alım işlerinden kaynaklı 500.763.294,38 TL hakediş alacağının olduğu, bu miktarın "120 Alıcılar" hesabının toplam bakiyesi olan 502.123.154,27 TL'nin %99,7'sini oluşturduğu, söz konusu sözleşmeler kapsamındaki alacakların Büyükşehir Belediyesi'nin uygun gördüğü zamanlarda gönderildiği, Şirket tarafından söz konusu alacaklar hakkında herhangi bir takip ve tahsil işleminin başlatılmadığı tespit edilmiştir. Şirketin ticari alacaklarının takip ve tahsil işlemlerinin başlatılmaması, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanun'un 18'inci maddesi gereği her tacirin ticaretine ait tüm işlerde öngörülü ve basiretli bir şekilde hareket etmesi ilkesine uygun düşmemektedir.

Belediyeden olan alacakların zamanında tahsil edilememesi şirketin vergi ve sosyal güvenlik primi ödemelerini zamanında yapamayarak temerrüde düşmesine, bunun sonucunda da gecikme faiz ve zammı gibi ödemeler yapmak suretiyle kârlılığında azalmaya meydan vermektedir. Diğer yandan, şirketin piyasadan yapmış olduğu mal ve hizmet alımlarında ödeme vadelerini uzun belirlemesine, bu yüzden ihaleli alımlar ile doğrudan temin kapsamında yapılan piyasa fiyat araştırmasına teklif ileten firmaların piyasa fiyatlarının üzerinde teklif vermeleri sonucu şirketin pahalıya ürün temin etmesine de yol açmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, Kayseri Büyükşehir Belediyesinden olan hakediş alacaklarının

tahsil edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 1 No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde ticari alacakların; bir yıl içinde paraya dönüşmesi öngörülen alacaklardan oluştuğu ifade edildiğinden, mezkur Tebliğ hükümlerine uygun olarak Şirketin ticari alacaklarından ödeme süresi geçmiş olanların talep edilerek takip ve tahsil işlemlerinin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 2: Şirketin Temsilinde Görevler Ayrılığı İlkesine Uyulmaması

Şirketin temsili, imza yetkileri ve sorumluluk konularında 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve Şirket İç Yönergesi hükümlerine aykırı olarak görevler ayrılığı ilkesine uyulmadığı ve yüksek riskli olan bazı uygulamalar olduğu görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında; *"Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir."* denilmekte, "Riskin erken saptanması ve yönetimi" başlıklı 378'inci maddesinde ise; *"Pay senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür. Diğer şirketlerde bu komite denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde derhâl kurulur ve ilk raporunu kurulmasını izleyen bir ayın sonunda verir. Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollanır."* hükmü yer almaktadır.

KAYMEK AŞ tarafından şirketin temsil ve yönetimi hakkında 7 No.lu İç Yönerge çıkarılmış ve bu yönergeye dayanılarak çeşitli dönemlerde alınan yönetim kurulu kararları ile faaliyetlerin yürütülmesinde şirket içi görev dağılımları tespit edilmiştir. Bu kapsamda kimlerin temsile yetkili olduğu, görev ve sorumluluklar, yetki limitleri ve kısıtlamalar açıklanmıştır.

Görevler ayrılığı kavramı; hata, eksiklik, yanlışlık, usulsüzlük ve yolsuzluk risklerini azaltmak için işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevlerinin personel arasında paylaştırılması prensibi olarak tanımlanmaktadır. Bu açıdan görevler ayrımı, bir kuruluşun varlıklarının yanlışlıkla ya da kasıtlı olarak yanlış kullanım riskini azaltmak için kullanılan önemli bir yöntem ve kontrol aracıdır.

Şirkette yapılan denetimlerde, söz konusu düzenleme ve prensiplere aykırı olarak;

- Satın alma talep formu ve harcama onaylarını harcama yetkilisi sıfatıyla imzalayan kişi ile muhasebe kayıtları ve ödeme işlemlerini yapan görevlinin aynı kişi olduğu,
- Satın alma ve ihtiyaç talebini yapan kişi ile muayene kabul komisyonunda görev alan kişinin aynı olduğu,
- İdari, mali ve personel müdürlüklerine ait işlerin aynı müdür uhdesinde birlikte yürütüldüğü tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından Şirketin temsili, imza yetkileri ve sorumluluk konularında görevler ayrılığı ilkesine uyularak gerekli işlemlerin yapıldığı ifade edilse de, yapılan denetimlerde; şirket içi görev dağılımlarında ve şirket faaliyetlerinin yürütülmesi süreçlerinde görevler ayrılığı ilkesinin açıkça ihlal edilmesi nedeniyle yüksek risk içeren uygulamalara rastlanmıştır. Bu uygulamalar arasında; satın alma talep formu ve harcama onaylarını harcama yetkilisi sıfatıyla imzalayan kişi ile muhasebe kayıtlarını gerçekleştiren kişinin aynı kişi olması, satın alma ve ihtiyaç talebini yapan kişi ile muayene kabul komisyonunda görev alan kişinin aynı olması, idari ve mali işler müdürlüğü ile insan kaynakları ve personel müdürlüğü görevlerinin aynı müdür uhdesinde birlikte yürütülmesi gibi uygulamalar bulunmaktadır.

Sonuç olarak, şirket içi görevlendirmeler, temsil, imza yetkisinin kullanımı ve sorumluluk gibi temel konularda görevler ayrılığı ilkesi göz önünde tutulmak suretiyle işlem tesis edilmesinin şirkette meydana gelebilecek risklerin önlenmesi ve yönetimi için gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Şirket Bünyesinde Faaliyet Gösteren Tesislerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Çalıştırılması

KAYMEK AŞ tarafından işletilen ve gelir getirici faaliyette bulunulan bazı sosyal tesislerin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan çalıştırıldığı görülmüştür.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 3'üncü maddesinin (c) bendinin (cb) alt bendinde; belediye hudutları ve mücavir alan sınırları içerisinde kalan iş yeri ve işletmelerden büyükşehir belediyesi olan yerlerde sıhhi ve sair işletmeler için ilçe belediyelerinin iş yeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "İş Yeri Açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak iş yeri açma ve çalışma ruhsatı

alınmadan iş yeri açılıp çalıştırılmayacağı ayrıca iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı belirtilmiştir. Anılan Yönetmelik, yetkili idareyi; büyükşehir belediyesi bulunan illerde, büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesi, bunun dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesi olarak tanımlamaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesinde; "... *Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir...*" denilmektedir.

Yapılan incelemede, Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından işletme hakkı KAYMEK AŞ'ye devredilen ilçe sosyal yaşam merkezleri, düğün salonları ve çok amaçlı salon gibi sosyal tesislerde gelir getirici faaliyetlerde bulunulduğu, ancak bu işyerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan çalıştırıldığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında KAYMEK AŞ'ye işletme hakkı devredilmiş tesislerin, şirket çatısı altında; eğitim, sanat ve mesleki alanlara yönelik hizmet verdiği, ticari kârı birincil hedef olarak gözetmeyen fakat hizmetin sunumunda katlanılan birtakım giderlerin de hizmetten yararlananlara üyelik ücreti, tesis kullanım bedeli vb. usullerle yansıtılan sosyal tesisler olduğu, söz konusu tesislerin kuruluş ve işleyiş yönünden ticaret hukuku bağlamında şekilsel olarak tipik sermaye şirketi statüsünde bir yapı bünyesinde olsa da; Sayıştay denetimine ve Kamu İhale Kanunu'na tabi kamusal denetim ve gözetim çerçevesinde faaliyet yürüttüğü ve bu bakımdan da kamusal niteliği haiz olan atipik bir sermaye şirketi kapsamında olduğu ve bu bağlamda anılan tesislerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında değerlendirilmesinin doğru olmayacağı kanaatinde oldukları belirtilmiş ise de;

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin %100 oranında hissesi olduğu KAYMEK AŞ her ne kadar kamu sermayesi ile kurulmuş olsa da, ticari faaliyetleri sebebiyle özel hukuk tüzel kişisi olup, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi bulunmaktadır. Şirket tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili olarak elde edilen gelirlere yönelik muhasebe kayıtları incelendiğinde, şirket gelirlerinin; asansör ve yürüyen merdiven bakım ve onarım gelirleri, temel gıda satış gelirleri, kurumsal malzeme satış gelirleri, muhtelif hizmet satış gelirleri, tesis

kiralama gelirleri, otomatik kapı tamir bakım ve yapım satış gelirleri, seksiyonel kapı tamir gelirleri, güvenlik hizmetleri satış gelirleri, belediye hizmetleri gelirleri, fitness abonelik satış gelirleri ve bireysel eğitim gelirlerinden oluştuğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla şirket bünyesindeki işletme ve tesislerin birincil amacı ticari kâr olmasa da gelir getirici faaliyetlerin bulunduğu açıktır.

4857 sayılı İş Kanunu’nda işyeri, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla şirket bünyesinde mal ve hizmet üretmek suretiyle gelir getirici faaliyet gösteren işletme ve tesislerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında birer işyeri olduğu ve işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında her ne kadar şirket bünyesinde faaliyet gösteren bu tesislerin birer sosyal tesis olduğu iddia edilse de; 07.07.2017 tarih ve 30117 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Sosyal Tesislerinin İşletilmesine İlişkin Tebliğin “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde sosyal tesis; idareler tarafından işletilen ve kamu idarelerinde çalışan personel ile diğer yararlanıcıların eğitim, dinlenme, konaklama, beslenme ve eğlence gibi sosyal ve destek amaçlı ihtiyaçlarını karşılayan eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzer mahiyetteki tesisler olarak tanımlanmıştır. Yine aynı maddede “İdare” ise; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu sermayeli bankalar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla bir sosyal tesisten bahsedilebilmesi için tesislerin belirtilen idareler tarafından işletilmesi gerekmektedir. Oysa KAYMEK AŞ’ye işletme hakkı devredilen işyerleri kamu idaresi olan Büyükşehir Belediyesi tarafından değil, şirket tarafından işletilmektedir. Dolayısıyla söz konusu olan işletmelerin sosyal tesis olarak değerlendirilmesi mümkün görülmemektedir. Kaldı ki sosyal tesislerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamından muaf tutulduğuna ilişkin herhangi bir mevzuat hükmü de bulunmamaktadır.

Buna ilave olarak, Kayseri Büyükşehir Belediyesi iştirak şirketleri arasında bir kıyaslama yapılacak olursa, Belediye tarafından SPOR AŞ ve KAY-TUR AŞ başta olmak üzere iştirak şirketler tarafından işletilen ve gelir getirici faaliyette bulunulan işyeri ve tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı alındığı görülmüş olup, bu anlamda KAYMEK AŞ’nin işlettiği ilçe sosyal yaşam merkezleri, engelsiz yaşam merkezi, düğün salonları ve çok amaçlı salonların belirtilen iştirak şirketlerinin işlettiği tesislerden statüsel olarak bir farkı bulunmamaktadır.

Sonuç itibarıyla, KAYMEK AŞ tarafından işletilen ve gelir getirici faaliyette bulunulan tesis ve işyerleri için işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması gerekmektedir.

BULGU 4: Şirketin Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Büyükşehir Belediyesinden Olan Hakediş Alacaklarından Mahsup Edilmesi

Şirketin Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)'na olan prim borçlarına karşılık Büyükşehir Belediyesi taşınmazlarının takasına ilişkin tutarların Şirket alacaklarından mahsup edilmesinde, Yönetim Kurulu'nun herhangi bir karar ya da onayının bulunmadığı görülmüştür.

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin %100 oranında hissesi olduğu KAYMEK AŞ her ne kadar kamu sermayesi ile kurulmuş olsa da, ticari faaliyetleri sebebiyle özel hukuk tüzel kişisi olup, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi bulunmaktadır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 16'ncı ve 18'inci maddelerinde belirtildiği üzere; belediye tarafından ticari şekilde işletilmek üzere kurulan kuruluşlar tacirdir ve her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekmektedir. Basiretli iş adamı kavramı iyi niyeti de içine almakla birlikte, iyi niyetten de öte tedbirli bir hareketi, vasat bir şahıstan daha fazla özen gösterme gereğini, ticari hayatın gereklerini ve teamüllerini iyi bilmeyi ve gelecekteki şartları tahmini de ifade etmekte ve şirket menfaatlerini her şeyin üstünde tutma zorunluluğunu gerektirmektedir.

Kanun'un "Özen ve bağlılık yükümlülüğü" başlıklı 369'uncu maddesinde de, yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişilerin, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altında olduğu belirtilmiştir.

Mezkur Kanun'un yönetim kurulunun görevleri ve yetkilerinin düzenlendiği 374'üncü maddesinde; yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetimin, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkili olduğu ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "2. Devredilemez görev ve yetkiler" başlıklı 375'inci maddesinde ise; Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatlar verilmesi ile muhasebe, finans denetimi ve şirket yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulmasının, yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, şirketin sermaye hesabında ve/veya maddi duran varlık hesaplarında herhangi bir artış olmadan 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabındaki yükümlülüklerinin azaltıldığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda şirketin sosyal güvenlik primi ana para ve gecikme faizi borcu olan 205.467.959,99 TL tutarındaki yükümlülüğün 31.03.2024 ve 18.10.2024 tarihleri itibarıyla ilgili muhasebe hesaplarından çıkarıldığı, bu tasarrufun Büyükşehir Belediyesinden olan hakediş alacaklarından karşılıklı mahsup edilmesi suretiyle gerçekleştirildiği görülmüştür.

6102 sayılı Kanuna göre şirketin üst düzeyde yönetimi ve önemli finansal kararların alınması sorumluluk ve yetkisi yönetim kurulunda olup, 205.467.959,99 TL tutarındaki bir alacaktan vazgeçilmesi ve bu alacağın şirketin prim borcu trampasında kullanılması hususunda yönetim kurulunun takdir ve karar yetkisi bulunmaktadır. Ancak, uygulamada Büyükşehir Belediyesi tarafında tek taraflı olarak bir inisiyatif kullanıldığı, hangi arsaların takasta kullanıldığına ilişkin bilgi verilmediği anlaşılmıştır. Söz konusu taşınmazlar aynı zamanda şirket aktifine girmemiş, aynı bir sermaye artışı olarak değerlendirilmemiş, taşınmazların değer tespiti de asliye ticaret mahkemesi tarafından yapılmamıştır. Tüm bu anlatılanlar göz önüne alındığında şirketin yönetim kurulunun yapılan trampa/takas işlemine ilişkin 2024 yılı içerisinde herhangi bir onay ya da kararına rastlanmamıştır.

Şirket tarafından tüm arsa takas süreçlerinde Yönetim Kurulu tarafından karar alınmak suretiyle ilgili onayların yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, şirketin sosyal güvenlik prim borçlarına karşılık Büyükşehir Belediyesi taşınmazlarının takasına ilişkin tutarların Şirket alacaklarından mahsup edilebilmesi için yönetim kurulu kararı alınması gerekmektedir.

BULGU 5: Şirketin Yönetilmesinde İhtiyaç Duyulan Yönergelerin Çıkarılmaması

Şirketin çalışma usul ve esaslarına etki edecek ve/veya Şirketin idari ve mali konulardaki iç işleyişi için gerekli olan yönergelerin yönetim kurulu tarafından çıkarılmadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Tacir olmanın hükümleri" başlıklı 18'inci maddesinde her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği hükmü tesis edilmiştir. Ayrıca, kamu kaynağı kullanan Şirketin, kaynaklarını ekonomik kullanması konusunda özen yükümlülüğü de bulunmaktadır.

Mezkûr Kanun'un 365'inci maddesi gereği anonim şirketler yönetim kurulu tarafından yönetilmekte ve temsil edilmektedir. Yönetim kurulunun yönetim ve temsil görevinden doğan sorumluluk da aynı Kanun'un 553'üncü maddesi uyarınca yine yönetim kuruluna aittir.

Kanun'un 375'inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde ise; yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetiminin, yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri arasında olduğu hükmü tesis edilmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarının yönetmelik çıkarması, düzenli yönetim ilkesinin bir gereğidir. Şirketlerde ise yönetmelik çıkarma yetkisi bulunmamakla birlikte yönerge şeklinde düzenlenen ve şartları, sınırları yönetim kurulunca belirlenen düzenlemeler şirketin düzenli bir şekilde yönetilmesi için gerekli olan yazılı talimatlardır.

Yapılan incelemede, Şirket yönetim kurulu tarafından seyahat ve harcırah, idari işler, mali işler, avans işlemleri, kredi kartlarının kullanımı, nakit yönetimi, pazarlama ve satış, taşınır ve taşınmaz konuları başta olmak üzere iyi yönetime ilişkin ihtiyaç duyulan alanlarda gerekli olan yönergelerin çıkarılmadığı tespit edilmiştir.

Şirket yönetim kurulu tarafından bazı yönergelerin çıkarılmaması, Şirket bünyesinde yürütülen faaliyetler neticesinde ortaya çıkan sorunlar karşısında sistem odaklı ve yazılı talimatlar çerçevesinde müeyyideleri ve sınırları belli olan bir yapı oluşmasına müsaade etmemektedir.

Kamu idaresi cevabında, şirket tarafından yönergelerin çıkarıldığı ve bundan sonraki süreçte çıkarılan yönergelerin mevzuata göre güncellenerek gerekli çalışmaların yürütüleceği ifade edilmişse de, yapılan incelemede ticari hayatın gereği niteliğindeki seyahat ve harcırah, kredi kartlarının kullanımı, avans verilmesi, nakit yönetimi ile pazarlama ve satış gibi idari ve mali konulardaki şirketin çalışma usul ve esaslarına etki edecek ve/veya Şirketin iç işleyişinde gerekli olan yönergelerin hazırlanmadığı ve şirket yönetim kurulunun onayına sunulmadığı görülmüştür. Diğer yandan, şirket tarafından çıkarıldığı bildirilen yönergelerin şirketin ticari ünvanının Kayseri Ekmekçilik Sosyal ve Spor Tes. İşl. San. ve Tic. AŞ ile Büyükşehir Eğitim Faaliyetleri ve Spor Tes. San. ve Tic. AŞ olduğu döneme ait olduğu ve uzun süredir güncellenmediği, şirketin yeni ticari ünvanı ve açılan işyerleri göz önünde bulundurulmak suretiyle tüm yönergelerin Türk Ticaret Kanunu'nun bir gereği olarak yeni duruma göre güncellenmesi gerektiği anlaşılmıştır. Bu açıdan Şirketin idari ve mali konulardaki iç

işleyişinde esaslı olan ve ticari hayatın gereği niteliğindeki tüm hukuki düzenlemelerin ivedilikle yürürlüğe konulması, mevcutların ise güncel tutulması elzemdir.

Sonuç olarak, Şirketin çalışma usul ve esaslarına etki edecek ve/veya Şirketin iç işleyişinde gerekli olan tüm yönergelerin yönetim kurulu tarafından çıkarılması gerekmektedir.

BULGU 6: Şirketin Ticaret Kanunu'na Esas Bilgilerinin İnternet Sitesinde Yer Almaması

Şirketin internet sitesinde mevzuata göre sürekli ya da geçici sürelerle yayımlanması gereken çoğu içeriğe yer verilmediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1524'üncü maddesine göre; sermaye şirketlerinin, kuruluşlarının ticaret siciline tescili tarihinden itibaren üç ay içinde bir internet sitesi açmak ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların (finansal tablolar, yıllık faaliyet raporu, genel kurul kararları, denetim raporları vd.) yayımlanmasına özgülemek zorunda oldukları ifade edilmiştir.

Buna ilave olarak 31.05.2013 tarihli ve 28663 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Sermaye Şirketlerinin Açacakları İnternet Sitelerine Dair Yönetmelik" hükümlerine göre; 6102 sayılı Kanun'un 397'nci maddesi uyarınca denetime tabi sermaye şirketleri tarafından açılacak internet sitelerinde erişime açık tutulacak asgari içeriğin neler olduğu belirlenmiştir.

Adı geçen Yönetmelik'in 6'ncı maddesine göre şirket internet sitesinde; ticaret ünvanı, merkezi, yıllık faaliyet raporu, son üç yılın finansal tabloları, denetçi görüşü ile müdürler kurulunun temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir karar gibi birçok husus zorunlu olarak bulunması gerekli bilgiler arasında sayılmıştır.

KAYMEK AŞ'nin internet sitesi üzerinde yapılan incelemelerde, Şirketin MERSİS numarası, ticaret ünvanı ve merkezi, taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı gibi bilgilerin Şirketin internet sitesinde yer aldığı; ancak yönetim kurulu başkan ve üyelerinin ad ve soyadları, seçilen denetçinin adı ve soyadı/ünvanı, varsa tescil edilmiş şubesi, Şirketin bilanço ve gelir tablosu ile yıllık faaliyet raporu, denetçinin vermiş olduğu görüş ve genel kurul kararları gibi birçok zorunlu bilginin Şirketin internet sitesinde yer almadığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, internet sitesinin açılması ile birlikte Yönetmelik'te belirtilen içeriklerin şirketin internet sitesinde yayımlanması gerekmektedir.

BULGU 7: Açık İhale ile Yapılması Gereken İşlerin Kısımlara Bölünerek Doğrudan Temin ile Yapılması

Şirket tarafından gerçekleştirilen bazı mal alımlarının, parasal limitlerin altında kalacak şekilde kısımlara bölünerek açık ihale usulü yerine doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; *"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur. Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez. Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez",*

"Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise; *"Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar."* hükümleri yer almaktadır.

Kanun'da yer alan eşik değerler ve parasal limitlerin 01.02.2024 tarihinden itibaren uygulanması ile ilgili olarak 24.01.2024 gün ve 32439 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2024/1 numaralı Kamu İhale Tebliği'nde 2024 yılında büyükşehir sınırları içinde bulunan idareler için doğrudan temin limiti 622.756,00 TL olarak belirlenmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 4.3.3'üncü maddesinde; idarelerin bu bent kapsamında gerçekleştirecekleri ve yıllık planlama yapılabilen (yıl boyunca alınması gereken) mal ve hizmet alımlarına ilişkin değerlendirmenin, bu mal ve hizmetlerin yıllık toplam yaklaşık maliyeti dikkate alınarak yapılacağı ve bu çerçevede söz konusu alımların anılan bent kapsamında yapılıp yapılmayacağına karar verileceği belirtilmiştir. Ayrıca planlanabilen yıllık ihtiyaçların bu bent kapsamında gerçekleştirilmesi amacıyla bölünmesinin Kanun'a açık aykırılık oluşturacağı düzenlenmiştir. Bu açıdan hem mevzuat hükümleri hem de bütçeleme ve kamusal yönetim ilkeleri gereğince idarelerin ihtiyaçlarını yıllar itibarıyla planlı şekilde temin etmeleri gerekmektedir.

4734 sayılı Kanun'un "Görevlilerin Ceza Sorumluluğu" başlıklı 60'ıncı maddesinde de; *"İhale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme*

yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulunduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir. (Değişik son cümle: 30/7/2003-4964/36 md.) Bu Kanuna aykırı fiil veya davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu Kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler. ...

(Değişik üçüncü fıkra: 30/7/2003-4964/36 md.) 5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62 nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır.” hükümleri yer almış; Kanun’un 5’inci maddesinde belirtilen ilkelere uygun hareket edilmemesi durumunda sorumluların karşılaştıkları müeyyideler sayılmıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 18’inci maddesinin ikinci fıkrasında ise; “Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.” denilmektedir. İktisadi amaçla kurulan bir şirketin faaliyetlerini gerçekleştirirken, kuruluş amacına uygun hareket etmesi ve kârlılığı daima ön planda tutması basiretli bir iş adamı gibi davranmanın bir gereğidir. Bu nedenle, sahip olunan ekonomik kaynaklarla kendi lehine sonuçlar doğuracak şekilde, verimliliği ön planda tutarak hukuki ve ekonomik tasarruflarda bulunması gerekmektedir.

Mal alımlarına ilişkin yapılan incelemeler neticesinde; şirket tarafından yemek malzemesi, organizasyonlar kapsamındaki alımlar, kurslar için yapılan alımlar, kalorifer kömürü vb. mal alımlarının açık ihale usulü yerine parasal limitlerin altında kalacak şekilde kısımlara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle yapıldığı görülmüştür. Alımların kısımlara bölünerek yapılmasının en temel sebebi, birimlerin anlık ihtiyaçlar doğrultusunda doğrudan temin yöntemini temel alım yöntemi olarak benimseyip, alımları bu doğrultuda gerçekleştirmesidir. Ancak, bu şekilde gerçekleştirilen alımlar ihale temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği gibi, şirketin yaptığı alımlarda yıl içerisinde meydana gelen fiyat değişikliklerinden etkilenmesi suretiyle kaynakların verimli kullanılamamasına yol açmaktadır.

Şirket tarafından mal alımlarının ihtiyaca binaen 4734 sayılı Kanun’un 3-g istisnası kapsamında yapıldığı, doğrudan temin gibi görünen işlemlerin istisna kapsamında olduğu, alım

prosedürünün doğrudan temin gibi yapıldığı ifade edilse de, yapılan denetimlerde şirketin 4734 sayılı Kanun'un 3-g istisnası kapsamında ihale edilen yalnızca 2 mal alımının bulunduğu, diğer şirket alımlarının tümünün doğrudan temin onay belgesi, satın alma talep formu, teklif mektubu ve piyasa fiyat araştırma tutanağı düzenlenmek suretiyle gerçekleştirildiği görülmüş ve tespit edilmiştir. Bu kapsamda doğrudan temin yönetimine ilişkin usuller kullanılmak suretiyle yemek malzemesi, organizasyonlar kapsamındaki alımlar, kurslar için yapılan alımlar, kalorifer kömürü ve katı yakıt gibi alımlarının tamamının ne açık ihale ne de istisna kapsamında yapılmadığı, bunların doğrudan temin yöntemi kullanılarak temin edildiği şirketin resmi evraklarından açıkça görülmektedir. Diğer yandan, bahsedilen alımlara ilişkin sadece prosedürün doğrudan temin gibi yapıldığı belirtilmekle birlikte, alım belgeleri incelendiğinde, doğrudan üretim ve ana faaliyetler ile ilgisi bulunmayan, 3-g istisnasının kullanımına yönelik bir süreç işletilmeyen, Kamu İhale Kurulu'ndan temin edilen istisna belgesi bulunmayan mal alımları için bunların 3-g istisnası kapsamında yapıldığını kabul edebilmek mümkün değildir.

Rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla aynı nitelikte olan ve bütünlük sağlayan işlerin Kanun'da yer alan ihale usulleriyle gerçekleştirmesi ve doğrudan temin yönteminin yalnızca 4734 sayılı Kanunda belirtilen amaç ve şartlara uygun olarak kullanılması gerekmektedir.

BULGU 8: Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfetlere Katlanması

Şirketin vergi ve prim borcu ödemelerini zamanında yapmadığı, bu nedenle gecikme faizi ve zammı gibi ilave maliyetlere katlanmak zorunda kaldığı görülmüştür.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinde, hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri dolayısıyla ilgililerin gelir vergilerine mahsuben işveren tarafından gerçekleştirilecek tevkifatlarla ilişkin detaylı açıklamalara yer verilmiş, 84'üncü maddesinde ise söz konusu tevkifatlar dolayısıyla muhtasar beyanname verileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanun'un 98'inci maddesinde, vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bir ay içinde tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın yirmi üçüncü günü akşamına (Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 29.03.2019 tarih ve 115 numaralı Sirküler gereğince yirmi altıncı günü akşamına) kadar vergi dairesine bildirmeye mecbur olduğu, 119'uncu maddesinde

ise yapılan vergi tevkifatının, vergi kesenler tarafından beyanname verecekleri ayın yirmi altıncı günü akşamına kadar bağlı bulundukları vergi dairesine yatıracakları belirtilmiştir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında işverenlerin prim ödeme işlemleri, Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran işverenlerin, bir ay içinde çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını sigortalıların ücretlerinden keserek, kendi hissesine isabet eden prim tutarlarını da bu tutarlara ekleyerek en geç takip eden ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödemeleri şeklinde gerçekleşmektedir. 5510 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesinde işverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, verilme süresi ve diğer hususların Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirleneceği hükmü yer almıştır. Mezkur maddede belirtilen hususları düzenleyen Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 102'nci maddesinde aylık prim ve hizmet belgelerinin en geç belgenin ilişkin olduğu ayı izleyen ayın 26'sında Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderileceği, 108'inci maddesinde ise prim tutarlarının da en geç söz konusu ay sonuna kadar Kuruma ödeneceği belirtilmiştir.

Şirket tarafından işçilerin ücretlerinden, söz konusu kişilerin gelir vergilerine mahsuben kesilen tutarlar ilgili ayı takip eden ayın 26'ncı günü akşamına kadar beyan edilip ödenmelidir. Ayrıca sosyal güvenlik primleri de benzer şekilde işçi ücretlerinden kesilmeli, Şirkete ait prim de bu tutara eklenerek belirlenen sürelerde ilgili Kuruma bildirilmeli ve ödenmelidir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 369'uncu maddesi, yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişilere, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetme yükümlülüğü getirmiştir.

Yapılan incelemelerde, Şirketin; 2024 yıl sonu itibarıyla ilgili kurumlara ödenmemiş 176.827.669,07 TL vergi borcu ve 395.262.042,52 TL sosyal güvenlik prim borcu bulunduğu, bu kapsamda 69.791.567,71 TL vergi ve sigorta priminden kaynaklı gecikme faizi ve zammı ödendiği görülmüştür. Söz konusu vergi borcu önceki döneme göre %277,1 oranında, sosyal güvenlik prim borcu ise %82,4 oranında artış göstermiş olup, borç bakiyesindeki bu artışlar şirketin gecikme faiz ve zammından kaynaklı yükümlülüklerinin de gün geçtikçe artmasına sebebiyet vermektedir.

Şirket tarafından vergi ve prim borcundan kaynaklı ödenen gecikme zammı ve faizler, şirketin hasılatından indirimi kabul görmeyen giderler olması nedeniyle şirketin kurum

kazancına ilave edilerek vergi matrahına eklenmektedir. Dolayısıyla yapılan bir gider sonucunda bu tutarın kurum kazancından indirimi kabul edilmemesi ve kurum kazancına ilave edilmesi şirketin yükümlülüğünü arttırmaktadır. Bu sebeple kanunen kabul edilmeyen giderler, dolaylı olarak şirketin öz sermayesinde azalışa sebep olmaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden ve açıklamalardan anlaşılacağı üzere, Şirketin, ödeme yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmesi gerekmektedir. Söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanuna göre gecikme faizi ve zammı gibi fer'i alacakların doğmasına ve şirketin ilave mali yük altına girmesine sebebiyet vermektedir.

Kamu idaresi cevabında bulguya katıldığını belirtmiş olup, bulgunun gereğinin yapılması hususunda azami dikkat gösterileceği ifade edilmiştir.

Şirket tarafından vergi ve prim borcu gibi ödeme yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilerek gecikme faiz ve zammına sebep olunmaması gerekmektedir.

BULGU 9: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Şirkette çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "*Çalışma şartları ve dinlenme hakkı*" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna

ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği’nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu’na benzer düzenlemeler yapılmıştır. Aynı Kanun’un 103’üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun’un 56’ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik’in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2024 yılında 2.666,00 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda Şirket, 4857 sayılı İş Kanunu’nun 103’üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, Şirkette görev alan 2.534 işçiden 458’inin 1-9 gün arasında, 1.234’ünün 10-29 gün arasında, 396’sının 30-49 gün arasında, 132’sinin 50-99 gün arasında, 11’inin 100-149 gün arasında, 1’inin ise 211 gün kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bahsedilen işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden Şirket açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Kamu idaresi cevabında bulguya katıldığını ve işçilerin yıllık ücretli izinlerinin Kanun’a uygun olarak kullandırılmasının sağlanacağını ifade etmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Şirkette çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Şirkete ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 10: Kamu İhale Kanunu’nun 3-g İstisnası Kapsamında Olmayan Alım İçin Açık İhale Yapılmaması

Şirketin açık ihale usulü ile gerçekleştirmesi gereken alımlarını 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “İstisnalar” başlıklı 3’üncü maddesi kapsamında ihalesiz olarak yaptığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun’un “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde; belediyeler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, birlikler ile bunların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinin bu Kanun hükümlerine göre yürütüleceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun’un “İstisnalar” başlıklı 3’üncü maddesinin (g) bendinde ise belediye şirketlerinin, ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli iki trilyon üç yüz milyar Türk Lirasını aşmayan mal veya hizmet alımlarının ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi olmadığı ifade edilmiş olup, 24.02.2024 tarih 32439 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2024/1 No’lu Kamu İhale Genel Tebliğinin “Güncellenen Hususlar” başlıklı 3’üncü maddesinde söz konusu üst limit 2024 yılı için 95.508.971,00 TL olarak belirlenmiştir.

Mezkûr Kanun’un “İstisnalara ilişkin esas ve usuller” başlıklı geçici 4’üncü maddesinde ise 3’üncü maddenin (g) bendi ile getirilen istisnanın kapsamının ilgili kuruluşların talebi üzerine Kamu İhale Kurulu tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre Belediyenin sermayesinin %50’sinden fazlasına sahip olduğu şirketlerin 95.508.971,00 TL altındaki mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanun’la getirilen hükümlere tabi olunmadan alınabilmesi, bu alımların doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapılmasının yanında kapsamının Kamu İhale Kurulunca önceden belirlenmiş olması şartları ile mümkün olabilecektir.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından gerçekleştirilen iş elbisesi alım işinde doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini amacına yönelik

olmayan ve Kamu İhale Kurulu tarafından istisna kapsamına alınmayan bazı tedariklerin 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendinde yer alan istisna hükümleri çerçevesinde yapıldığı görülmüştür.

İlgili alıma dayanak gösterilen Kamu İhale Kurulu'nun 04.06.2012 tarihli istisna kararı incelendiğinde; inşaat, tamir ve tadilat işleri kapsamında gerçekleştirilecek her nevi işçi kıyafeti alımlarının 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendinde yer alan istisna hükümleri kapsamında yapılabilmesi mümkün iken, KAYMEK AŞ personelinin geneline yönelik her nevi iş elbisesi alımının istisna kapsamında gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu kapsamda personele iş elbisesi mahiyetinde önlük, takım elbise, terlik, hemşire takım, gassal elbisesi, güvenlik görevlisi kıyafeti, kurumsal giyim kartı vb. olmak üzere 51 kalem farklı ürün satın alınmıştır.

İş elbisesi alım işi bedelinin yapılan iş artışları hariç olmak üzere 8.848.780 TL (KDV Hariç) olduğu, bu kapsamda alınan ürünlerden yalnızca inşaat, tamir ve tadilat işleri kapsamına giren iş elbiselerinin 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendinde yer alan istisna kapsamında değerlendirilebileceği anlaşılmış olup, alınan diğer tüm ürünlerin ise Kamu İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak açık ihale yoluyla temin edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında bulguya katıldığını belirtmiş olup, bundan sonraki dönemde yapılacak olan alımlarda istisna hükümlerine uygun olarak sürecin yürütüleceği ifade edilmiştir.

Şirket tarafından açık ihale usulü ile gerçekleştirmesi gereken alımların 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesi kapsamında ihalesiz olarak yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 11: Şirketin İmza ve Yetki Yönergesine Aykırı Karar Alınması

Şirket tarafından Kamu İhale Kanunu'nun istisna hükümleri kapsamında yapılan alımlara ilişkin iş artışlarının Yönetim Kurulu'nun onayı ya da temsil ve ilzam yetkisine sahip kişilerin çift imzası olmadan doğrudan Satınalma ve Destek Hizmetleri Müdürünün imzasıyla gerçekleştirildiği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 365'inci maddesine göre anonim şirket, yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Aynı Kanun'un "Temsil yetkisi" başlıklı 370'inci maddesinde;

"(1)Esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir.

(2) Yönetim kurulu, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebilir. En az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisini haiz olması şarttır.” hükümleri bulunmaktadır.

Nitekim şirketin temsil ve yönetimi hakkındaki 7 no.lu İç Yönerge ile 16.04.2024 tarih ve 2024/13 sayılı Yönetim Kurulu Kararında şirketi temsil ve ilzam üzere iki kişinin belirlendiği ve bunların şirket ünvanı altında müşterek imzasının bulunması gerektiği belirtilmiştir. 19.04.2024 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi kayıtlarına göre de, iki kişinin şirketi müştereken temsile yetkili olduğu ilan edilmiştir. Satınalma ve Destek Hizmetleri Müdürünün ise dördüncü derece işler ve Kamu İhale Kanunu’nun doğrudan temin limiti dahilindeki işler için temsile yetkili olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından Kamu İhale Kanunu’nun istisna hükümleri kapsamında yapılan alımlara ilişkin iş artışlarının Yönetim Kurulu’nun onayı ya da temsil ve ilzam yetkisine sahip kişilerin çift imzası olmadan doğrudan Satınalma ve Destek Hizmetleri Müdürü imzasıyla gerçekleştirildiği, bahsi geçen müdürün Yönetim Kurulu tarafından yalnızca ilgili ihalenin yapılması ve ihale sürecinin sonuçlandırılmasıyla yetkilendirildiği, 7 no.lu Yönetim Kurulu İç Yönergesine göre doğrudan temin limitini aşan düzeydeki bir alım için alınacak iş artışına dair temsil ve karar yetkisinin Satınalma ve Destek Hizmetleri Müdürünün tek imzasıyla kullanılmasının 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile şirket iç düzenleme ve kararlarına aykırılık teşkil ettiği anlaşılmıştır.

Kamu idaresi cevabında bulguya katıldığını belirtmiş olup, bulgunun gereğinin yerine getirileceği ifade edilmiştir.

Kamu İhale Kanunu’nun istisna hükümleri kapsamında yapılan alımlara ilişkin iş artışlarının Yönetim Kurulu’nun onayı ya da temsil ve ilzam yetkisine sahip kişilerin çift imzası ile yapılması gerekmektedir.

BULGU 12: Şirket Tarafından Gerçekleştirilen İş Elbisesi ve Temizlik Malzemesi Alım İşlerinde Sözleşmenin İmzalandığı Gün İş Artışı Yapılması

Şirketin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “İstisnalar” başlıklı 3’ncü maddesinin (g) bendi kapsamında gerçekleştirdiği iş elbisesi ve temizlik malzemesi alım işlerine ilişkin sözleşme şartlarında sözleşmenin imzalandığı gün değişiklik yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Temel ilkeler” başlıklı 5’inci maddesinde;

“İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.” denilmektedir.

Yapılacak alımlarda Kamu İhale Kanununda belirtilen temel ilkelere uygun olarak hareket edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda İdareler güvenilirliği, eşit muameleyi, rekabeti ve saydamlığı sağlamalıdır.

Yapılan incelemede, iş elbisesi alımına ilişkin sözleşmenin 17.01.2024 tarihinde akdedildiği, sözleşme bedelinin KDV hariç 8.848.780,00 TL olduğu, iş elbisesi alım miktarının değiştiği gerekçe gösterilerek sözleşmenin 19’uncu maddesi gereğince iş artışı yapılması hususunda yüklenici/istekli firmanın 17.01.2024 tarih ve 77 no.lu yazıyı aynı gün elden teslim alarak onayladığı görülmüştür. Dolayısıyla 17.01.2024 tarihinde sözleşme imzalama tarihiyle aynı günde onaylanan bir yazı ile sözleşmenin sipariş miktarında değişikliğe gidilmiştir.

Aynı şekilde, temizlik malzesi alımına ilişkin KDV hariç 15.002.500,00 TL bedelli sözleşme 27.05.2024 tarihinde akdedilmiş, sözleşmenin 18’inci maddesi ve 4735 sayılı Kanunun 24’üncü maddesi gereğince iş artışı yapılması hususunda yüklenici/istekli firmanın 27.05.2024 tarih ve 622 no.lu resmi yazıyı aynı gün elden teslim alarak onayladığı görülmüştür. Dolayısıyla 27.05.2024 tarihinde sözleşme imzalama tarihiyle aynı günde onaylanan bir yazı ile sözleşmenin sipariş miktarında artışa gidilmiştir. Belirtilen bu değişikliklerin güvenilirlik, eşit muamele, rekabet ve saydamlık gibi temel ihale ilkelerine aykırı olduğu düşünülmektedir.

Yapılacak olan alımlarda rekabeti engelleyici, sınırlayıcı veya bozucu iş ve işlemlerde bulunulmaması, bütün istekliler için fırsat eşitliğinin sağlanması, İdarenin güvenilirlik ve saydamlık ilkelerine uygun davranması gerektiği aşıkardır. İhalelerde rekabetin sağlanabilmesinin en önemli yolu ise ihalelere olan katılımcı sayısının artırılabilmesi, bu sayının artırılabilmesinin yolu ise ihale şartlarının mevcut duruma uygun, gerçekçi bir şekilde belirlenmesinden geçmektedir. İhalelere mümkün olduğu kadar çok isteklinin katılması rekabetin asıl amaçlarındandır. Nitekim ihaleye katılmak isteyen istekliler söz konusu ihalelere ilişkin yayımlanan duyurularda yer alan sözleşme tasarısı, şartname vb. belgelerde yer alan şartları dikkate alarak ilgili ihaleye katılım sağlayıp sağlamayacağına karar vermektedirler. Ayrıca sözleşme şartlarının imza günü değiştirilerek iş artışına gidilmesi, alım için teklif veren isteklilerin ölçek eknomisi şartları dahilinde satış miktarını doğru değerlendirememelerine ve teklif fiyatlarındaki olası indirimleri uygulamamaları vb. durumlara sebep olabilecektir. İhalenin duyuru ve belgelerinde yer alan şartlarının sözleşme imzalandığı gün değiştirilmesi

ihalelerde eşit muamele, şeffaflık, açıklık ve rekabet ilkelerinin açıkça ihlal edilmesi anlamına gelmekte olup, temel ilkelere aykırı bu hareket ve fiiller 4734 sayılı Kanun'un "Görevlilerin Ceza Sorumluluğu" başlıklı 60'ıncı maddesinde belirtildiği üzere görevlilerin ceza sorumluluğunu doğurabilecektir.

Kamu idaresi cevabında iş elbisesi ve temizlik malzemesi alım işlerinde sözleşme şartlarında sözleşme imzalandığı gün değişiklik yapılmadığı, ihtiyaca binaen iş artışı veya iş eksilişi yapıldığı ifade edilmiş olmasına rağmen, yukarıda da belirtildiği üzere, iş artışı yapılması ve bu hususta sözleşmenin imzalanma günü karar alınması başlı başına bir sözleşme şartı değişikliğini ifade etmektedir. Mal alım sürecinde ihtiyacın doğru ve tam olarak planlanamaması, Şirketin sözleşmenin imzalandığı günde hızlı bir şekilde iş artışı inisiyatifine girişmesine ve bu durumun ihaledeki rekabet şartlarının esaslı bir şekilde zedelemesini, idarenin güvenilirliği, eşit muamele ve saydamlık gibi temel ihale ilkelerine aykırılık oluşmasına yol açmıştır. Yapılan bu eylem ihalede alım için teklif veren tüm isteklilerin ölçek ekonomisi şartları dahilinde satış miktarını doğru değerlendirememelerine ve teklif fiyatlarındaki olası indirimleri uygulamamaları nedeniyle potansiyel olarak sözleşme bedelinin etkilenmesine sebep olmaktadır.

Yapılacak olan alımlarda rekabeti engelleyici, sınırlayıcı veya bozucu iş ve işlemlerde bulunulmaması, bütün istekliler için fırsat eşitliğinin sağlanması, İdarenin güvenilirlik ve saydamlık ilkelerine uygun davranması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Vergi Borcunun ve Sosyal Güvenlik Primlerinin Zamanında Yatırılmaması Nedeniyle Gecikme Bedeli Ödenmesi	2023	Kısmen Yerine Getirildi	Raporun "Diğer Bulgular" bölümünün 8'inci maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması	2023	Kısmen Yerine Getirildi	Raporun "Diğer Bulgular" bölümünün 9'uncu maddesinde bulgu konusu edilmiştir.